

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tilleg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“s ekspedisjon og forlag „Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Kristi himmelfart. — Negerspørsmålet i U. S. A. — Tardieu sier sin mening. — La oss minnes vår dåpsdag! — Utvidelse ved St. Elisabeth-hospitalet, Harstad. — Wilhelm Schwarzott fortsetter suksessen. — Når en helgen kåres - — St. Olavs Forbunds landsmøte. — Vår Feriekoloni. — Vær med! — Bibelen i alle katolske hjem. — Herhjemme. — - og derute.

Kristi himmelfart.

Efter kardinal Newman.

Min Herre og min Gud — idet Du stiger op til himlen følger min tanke og mine følelser dig! Aldri var noen triumf større enn nu da jord hever sig til himlen. Det legeme som hang på korset med hender og føtter merket av sår og siden gjen-nemstukket av spydet — det stiger mot himlen, mens englene jubler og myriader av salige ånder, som befolker det strålende rum, skiller sig som vannene for å berede dig plass til å dra forbi. Det levende gulv i Guds boliger kløves og kerubene, hvis flammesverd danner himmelens bollverk mot den falne menneskehet, viker til side og åpner sine rekker, så du kan dra inn og dine helgener efter dig. O minneverdige dag!

Ja, minneverdige dag! Apostlene følte det også da den var der, skjønt de hadde gruet sig for den da de merket at den nærmet sig. De kunde jo ikke tenke sig annet enn den vilde bringe dem et stort savn, men allikevel hører vi at de vender tilbake til Jeru-salem, «med stor glede». De forstår jo at dette er menneskets triumf — kronen på Frelserens store forløsningsverk. Nu har den syndefulle slekt et av sine egne barn der oppe, sitt eget kjød og blod i den evige Guds Sønnns person.

Og også vi håper ved Guds nåde å kunne følge dig! Vi klynger oss til dig når du stiger opad — ti uten dig formår ikke vi det. Ingen er så sterk som du: «Du har holdt mig ved min høire hånd og ved din vilje har du ført mig, og med din herlig-het har du mottatt mig. Ti hvad eier jeg i him-

len og hvad annet enn dig ønsker jeg her på jor-den?»

Der er mange ting her på jorden og enhver av dem er sitt eget midtpunkt — men kun ett navn nevnes i himlen: Gud alene. Og vil jeg leve livet engang deroppe, så har jeg kun ett å gjøre: å leve med, i og av tanken på Gud, mens jeg vandrer her nede.

Lær mig dette, o Gud! Skjenk mig din nådes kraft, så min forstand, mine følelser, min vilje og mitt mål kun er gjennomtrengt av kjærligheten til dig!

Det er kun ett navn og en tanke deroppe — det er mange tanker og mange navn hernede. Alle de talløse gjenstander og forskjellige mål, som men-neskene arbeider for her på jorden fører ikke len-ger enn til døden — selv det gode, som er av jor-den og knyttet til den, fører ikke til evighetens liv, men slites ved bruken, fordi det ikke innebærer, noen ekte varighet, noen sann verdi eller noen på-litelig bestandighet.

Jeg erkjenner dette, min Gud — jeg bekjenner og vet at kun du er det sanne, skjønne og gode. Du alene kan føre mig med dig og opad i ditt spor — du alene, min Frelser og Gud, er veien, sannheten og livet. Jorden kan ikke føre mig til himlen — det kan kun din vei, kun du alene!

Kan jeg derfor noen gang være i tvil om hvor min vei går? Kan jeg være i tvil om hvem jeg vil

følge? Du har det evige livs ord! Du kom herved for å gjøre noe for mig som ingen annen kunde gjøre — ti kun den som er fra himlen kan bringe himlen. Om jeg så tjener verden aldri så godt og gjør min plikt aldri så godt — hvad kan allikevel jorden gjøre for mig selv med sin beste vilje? Om jeg så fylte min plass nok så godt, gjorde godt blandt mine medmennesker, hadde et stort navn

og vant stor berømmelse — om jeg øvet stordåd og blev feiret for den og blev minnet i historiens annaler — kan alt dette bringe mig til himlen? Nei — ikke hvis jeg gjør det uten dig, ti kun i dig er livet det evige liv. Derfor gir jeg mig til dig — led mig, dan mig i ditt billede — fullkommengjør mig — og ta mig til sist med hjem til dig, i ditt rike!
Kardinal Newman.

Negerspørsmålet i U. S. A.

(i anledning bønneintensjonen for juni).

Negerspørsmålet betyr et stort problem for såvel kirke som stat i U. S. A. Ikke minst den katolske Kirke føler dets ansvar og påkaller derfor også kristenhetens forbønn i juni måned. Oprinnelsen til alle vanskeligheter ligger langt tilbake i tiden — vi må helt til 1606 da de første engelske kolonister landet på Virginias kyst og der la grunnen til det nuværende U. S. A. Lengere nordpå blev Ny-England opprettet i 1620, men men mens man her la vekt på akerbruk og handel blev det opdyrking av plantasjer som dannet det væsentlige erhverv i de sydlige egner. Klimaet var imidlertid ikke gunstig for de hvites helbred, og allerede fra 1619 begynte man å innføre afrikanske negerslaver til å utrette arbeidet. En innbringende slavehandel utviklet sig og heller ikke de nordlige stater vek unna for å skaffe sig denne billige arbeidskraft. Da de forenede stater i 1776 utstedte sin uavhengighetserklæring til England, bestod en fjerdedel av deres befolkning av ufri sorte.

Men nordstatene avskaffet allikevel fort slaveriet og i 1808 blev det absolutt forbudt å innføre slaver. I syden var disse imidlertid en nødvendighet på grunn av den sterkt økende bomullsdyrking og man tenkte overhodet ikke der på muligheten av å opheve slaveriet. Imidlertid er det vanskelig å felle en rettfærdig dom over de virkelige forhold der — alle kjenner den flammende anklage som «Onkel Toms hytte» representerer, men en like så troverdig bok «Tatt av vinden» gir jo et helt annet og ikke nær så sensasjonelt billed, som kan hende derfor er sannere enn Onkel Toms meget mer følelsesbetonte skildringer.

I 1803 sluttet de franske kolonier omkring Mississippi sig til statene. Også de var land hvor slaveriet blomstret. Men stemningen i de nordlige stater mot utnyttelsen av de sorte steg stadig og da Lincoln i 1860 valgtes til president hadde sydstatene mistet sin majoritet i forbundsrådet. Elve av dem trådte derfor ut og dannet de «Confederate States» med en borgerkrig (1861—65) som blodig følge. Negerslavene i syden stod trofast sine herrer bi — derfor varte krigen så pass lenge — men syden tapte og slavene fikk sin frihet i 1865 og borgerrettigheter i 1867. Kristelig sett var selvfølgelig

dette det eneste riktige — men befrielsen kom så plutselig at den skadet de befriede både økonomisk og moralsk. Uvant til å bære personlig ansvar som negerne var, blev de et lett bytte i samvittighetsløse politikeres hånd, som ved hjelp av de frigitte slavers stemmer mente å kunne gjøre sig til herrer over sydens rikdommer. Imidlertid inntrådte en kraftig reaksjon som bl. a. gav sig utslag i at ingen kunde få stemmerett som ikke kunde lese og skrive, hadde kjennskap til landets politiske forfatning og fast beskjeftigelse. Ved hjelp av disse fordringer og siden ved bedrageri og vold utelukket man atter de sorte fra det politiske liv og gav dem derved et mindreverdighetsstempel.

På den tid da slaveriet blev ophevet hadde de forente stater en befolkning på 4 millioner negere. Idag er tallet inkludert blandingsrasene vokset til 13 millioner, en tiendedel av det samlede innbyggerantall. Forholdet forandredes litt da innvandringen av hvite europeere var på det høieste, men samtidig er også en del neger flyttet fra syden til nordens storbyer. Dog populære er de aldri blitt.

*

Den dag i dag er negeren en paria i det amerikanske samfund. I syden er han så fullstendig utelukket av det hvite samfund at han ikke kan benytte de samme jernbanevogner og trikker eller hoteller, teatre, sykehus, skoler og kirker. Ekteskap mellom sort og hvit er sosialt sett utenkelig — i retten er han nådesløst overgitt den hvite dommers forgodtbefindende og lynchjustisen florerer fremdeles selv for relativ mindre forbrytelser. I 1935 var der således 15 lynchmord og i 51 tilfeller lykkedes det kun med nød og neppe øvrigheten å redde synderen ut av folkemengdens klør.

Nu er det gitt at der selvfølgelig må være en dyper grunn til denne holdning enn bare hudfarven. Og i selve negrenes mentalitet ligger jo et element av ubehersket drift og villskap som gir sig hyppige og rystende utslag i de store negerkvartaler som nu finnes i alle byer derover. En tøilesløshet uten grenser synes å være negrenes kompensasjon efter slaveriets ophevelse, og de mange blandingstyper gjør ikke saken bedre. Selvfølgelig finnes der undtagelser — store og mange undtagelser fra denne sørgelige re-

gel og der er i mange stater drevet et energisk opdragelsesarbeid. Skoler, universiteter, dagblader og tidsskrifter er opprettet av sorte for sorte — forfattere og andre kunstnere er beundret også av hvite. Særlig berømt er negrenes innsats i musikkens verden — dens særpregede rytme har jo preget hele vår tids kunstopfattelse på dette område. Deres lettbevegelige naturell har satt dype og skjønne spor i det moderne kunstliv — men kan hende skyldes dette i første rekke det latente vemod som ligger bak alle utslag av negermentaliteten og som har satt sig et ophøiet, monument i de berømte «neger spirtuals». Og her kommer vi over til negrenes forhold til kristendom og kirke.

*

Negrene har like fra slaveriets første begynnelse hatt et sterkt og inderlig forhold til kristendommen som bød deres primitive fantasi det rikeste materiale å arbeide med og kastet paradiset strålende glans over deres slitsomme tilværelse. I våre dager er det sektene som trekker dem til sig — iallfall den del av rasen som har bevart det naive preg, det brede lag. Deres musikalske sans spiller også inn her — de krever vakker musikk i sine kirker like som deres lettbevegelige barnslige sinn fordrer at predikanten skal sette deres følelser isving, helst så de selv kan gi sitt besyv med under forkynnelsen. Kan en negerprest det, er han sikker på en stor menighet som ofte danner en serlig sekt med ham som midtpunkt — derimot er det likegyldig om han personlig fører et moralsk liv eller ei. Rørende er forøvrig den kjærlighet hvormed negrene omfatter sine kirker og sine forsamlingshus og de ofre som de bringer for å kunne gi dem et praktfullt om ikke alltid smakfullt utstyr.

Den intellektuel høistående neger derimot er som oftest helt indifferent i religiøse spørsmål — mange av dem stiller sig dog forståelsesfullt overfor katolisismen som ved sin klare tenkning og logiske oppbygging tiltaler deres forstand. I slaveriets tid betraktet forøvrig de katolske plantageeiere det som sin plikt å sørge for sine negres kristne opplysning. På de fleste eindommer var der bygget en liten kirke for negrene men med slaveriets ophør viste det sig på dette som på så mange andre områder at de sorte er ute av stand til å leve selvstendig — heller ikke stiller deres sekter som den katolske Kirke høie personlige krav til sine medlemmer men imøtekommer deres uavballanserte følelsesliv samtidig med at de hverken forlanger eller venter en større utdannelse for sine presters vedkommende.

Et stort arbeid i negermisjonstjeneste utføres i våre dager av «St. Josephsforbundet for de färvete misjoner». Det er en selvstendig gren av ordenssamfundet

Mill Hill, som i 1871 efter anmodning av den nordamerikanske kirkekongress sendte 4 patre derover på Pave Pius IX's tilsynnel-

se. I 1887 grunnla de i Baltimore et utdannelsesinstitutt for prester, som særlig skulde vie sig for negermisjonen og i 1893 blev altså «St. Josephsforbundet» dannet og utskilt fra Mill Hill.

Det blev snart klart at som forholdene lå an — og ligger an den dag i dag måtte negrene ha sine egne kirker, hvor man ikke var trykket av de hvites fordommer eller av deres nærvær. De første av den slags kirker bygget jesuittene i 1863 i Baltimore Likeså forstod man at negrene måtte ha sine egne sjelesørgere, skolert netopp for deres mentalitet og rede til for deres skyld og for å vinne deres fulle tillit og gi avkall på all omgang med de hvite. Et vanskelig men uundgåelig problem var utdannelsen av negre til prester og begynnelsen var ikke lett — først i 1929 blev de første negre vigslet skjönt de hadde hatt rik anledning til å gjennomgå forberedelsen. I 1920 opprettet Steyler-patres det første negerpresteseminar i Bay St. Louis ved Mississippi. En negerprest har også en meget ensom stilling — de hvites fordommer rammer ham selv om han er prest og av grunner han selv kjenner best til bør han ikke omgås sitt eget folk uten med stor forsiktighet. Fire ordenssamfund av sorte søsterarbeider derover blandt den kvarte million katolske negre, fordelt i 46 bispedømmer, som ifølge statistikk av 1936 finnes i U. S. A. og til sin rådighet har de sorte katolikker 221 serlige kirker og blandt dem virker 279 prester. I året 1934—35 blev det døpt 4755 voksne. De fleste konversjoner foregår i de store byer i nord og syd. Der finnes 189 menighets-skoler, 15 vaisenhus, 7 kostskoler, 3 håndverksskoler, 49 middelskoler og Xaver-universiteter i New York med 752 studenter — alt kun for negre.

At antallet på katolske negre ikke er større er lett å forstå — innvandringen har jo lagt uhyre beslag på Kirkens prester og den kunde som allerede sagt ikke opta konkurransen med sektene uten å slå av på de moralske fordringer. Dertil kommer i våre dager den kommunistiske gift som planmessig utsendes blandt de sorte og ryster her som i Europa menneskenes tillit til kristendom og prester. Men de negre som finner veien til Kirken kan i pliktroskap og åndelig verd måle sig med de beste hvite. Hvis man har interesse i å studere det kristne negerpöblem til bunns henviser vi til Pater La Farge. S. J.'s bok «Interacial Justice. A. Study of the Catholic Doctine of Race Relations» (New York 1937 America Press). Her vil vi slutte med å citere hvad pater Gillard skriver i sitt verk om «Kirke og Negre»: «Man må medgi at godt underviste negre blir tro katolikker og meget vel lar sig sammenligne til sin fordel med hvite katolikker. Blandt dem som i alle andre menigheter finnes der gode, middelmådige og dårlige kristne. Den katolske Kirkes arbeid blandt negre i Amerika er rikt på ofre men også på resultater og fortjener alles varmeste interesse».

Gjensidige

Norges eldste livsforsikrings- og livrenteselskap.
Stiftet 1847.

Tardieu sier sin mening.

Den forhenværende franske ministerpresident André Tardieu, som i 11 år var minister og i 20 år medlem av deputerkammeret, utsendte i 1936 første bind av et verk, som under fellestitlen «La Révolution à refaire» er planlagt som en analyse og kritikk i 5 bind av den franske politikk siden den store revolusjon. I disse dager er bind nr. 2 utkommet på Flammarions forlag i Paris.

I det første bind «Le Souverain Captif» belyser Tardieu det store tap, som Frankrikes politiske liv led da man berøvet folket friheten, likheten og — suvereniteten. Et tap hvis følger ennå ikke er overvunnet. Annet bind bærer titlen «La Profession Parlementaire» og er et flengende oppgjør med det nuværende parlamentariske system, som han beskylder for å ha nedverdiget den politiske interesse til å bli en «profesjon» — et begrep som han stiller op i motsetning til begrepet «mandat», som for ham innebærer politiske hverv hvis basis er velgernes tillit og innehaverens ansvarsbevisste følelse av å ha et kall. Den «profesjonelle» politiker kan ifølge Tardieu aldri holde en ekte idealitet vedlike — og det verste er at denne profesjon i motsetning til alle andre profesjoner ikke krever noen utdanning og ikke har noen aldersgrense. Den krever kun to betingelser: gjenvalget som forutsetter at politikeren stadig lefler med velgerne og deres personlige ønsker og krav, hvilket har lett for å føre til en stagnering i landets politiske utvikling — og en stadig kamp på selve den politiske arena for å komme fremover og opover: «Alle deputerede drømmer om en ministertaburet». I dette har man også en av grunnene til de utrolig mange kabinettskriser — over hundre — som har hjemsøkt Frankrike siden 1871.

I de neste kapitler gir Tardieu et meget lærerikt utsyn over et parlamentsmedlems daglige virke som «profesjonist» — med alle dets mange koalisjoner og intervensjoner: «Det består ikke i å tenke og handle, men i å tale — en kjensgjerning som også motiverer det store antall advokater, som har sitt sete i parlamentet». Dernest går han over til å behandle selve tendensen i det politiske liv og påviser den stadig sterkere orientering mot venstre, som er pågått siden 1871: «Ved å bekjenne sig til venstrepolitikken, men samtidig avvise alle reformer sikrer parlamentet sig folkets gunst, men bedrar det allikevel for dets suverenitet. Selv de intellektuelle er med på dette hvis seneste utslag er dannelsen av Folkefronten i 1935. De konservative og moderates stadige nederlag i denne forbindelse skyldes deres fullstendige mangel i sine rekker på menn som har mot til å fastholde en personlig overbevisning».

Derpå utvikler han nærmere «miljøets» betydning. Det er gitt at der må opstå et særpreget miljø ved de mange privilegier og de store fellesinteresser, som knytter parlamentsmedlemmene sammen

og skaper en særlig form for kameratskap, som imidlertid er av meget overfladisk art og stadig danner en fruktbar grobunn for forrederi, utroskap, bakvaskelse og løgn. Og da tilgangen til den politiske profesjon skjer under særlige forhold og i alle fall teoretisk sett adgang er åpen for alle uten innskrenkning, utvikler også et annet onde sig: nivået senkes stadig og mangelen på individuell dannelse og utpreget personlighet blandt «folkets kjerne» blir mer og mer følelig: «Av de 610 deputerede er iallfall ikke de 400 kvalifisert til det lovgivende arbeid og duger egentlig kun til å bearbeide velgerne. Kunnskaper i geografi, historie og samfundslære har de ikke, og selv ortografien er meget mangelfull. De fleste av dem hater intelligensen fordi de ikke har noe som helst slags forhold til den». Til denne manglende kultur slutter sig en absolutt mangel på ansvarsfølelse, og bitende faller Tardieus ord: «I det parlamentariske miljø er innflytelse og karakter motstridende begreper som utelukker hverandre. Jeg kan ikke erindre mig at jeg siden m. Barré's død har ført noen samtale om eller diskutert noen ideer i korridorene».

Men Tardieu nevner også flere andre eksempler på miljøets skadelige virkninger — således går han skarpt i rette med den uvane at de deputerede er fraværende under viktige avstemninger og lar en annen stemme for sig samt med debattens ofte helt ubeherskede heftighet, som ikke står i noe som helst forhold til den langsomhet, hvormed selv betydningsfulle forhandlinger avvikles, og endelig påpeker han de dårlige tekster i lovutkastene og den planløshet, som får lov til å bre sig på nøiaktighetens og brukbarhetens bekostning.

Et helt kapittel vier han en inngående kritikk av det han kaller den «parlamentariske despotisme», som utgjør en så vesentlig bestanddel av det moderne Frankrikes struktur. Dens virkninger gjør sig uhemmet gjeldende både innad og utad: «I teori og praksis er det nu kun en makt i Frankrike som innehar all regjering og forvaltning, og det er parlamentarismen. Ministerier, ministerpresidenter, ja selv statsoverhodet er fullstendig avhengig av den og der finnes intet middel som kan avsvække dens suverenitet. Det parlamentariske diktatur setter sine sørgelige spor i den usikkerhet, som preger regjeringene og gir sig utslag i en almindelig og vidt-forgrenet ansvarsløshet. Det franske folk har mistet sitt frihetsideal og er blitt avhengig av sine forskjellige politiske fraksjoner samt av pengemakten. Derfor treffer vi den utbredte korrupsjon og all den demokratiske forstillelse for ikke å si likefrem løgnaktighet. Det franske samfund trekker på et kompleks av individuell egoisme, som motarbeider og hindrer det felles beste».

Tardieus ord har vekt fordi han er utrustet med alle en fremragende politikers, historikers og for-

fatters hjelpemidler. Han fremsetter aldri postulat, men belegger alle sine ord med beviser — med eksempler fra sin personlige erfaring. Gjennom alt han skriver går en glødende fedrelandskjærlighet som kan hende stråler klarest, når han er skarpest i sin dom. Og en ting til: han er ikke negativ, ikke pessimist. Han vet hvad han vil og har har satt sig et mål — og han slutter dette bånd av sitt verk med å si hvad dette mål er: å bidra sitt til en fornyelse av Frankrikes sjel. Med glede gir han avkall på sin egen politiske løpebane for å kunne si sannheten og mulig åpne sine landsmenns øine for den, så de forstår hvad det gjelder. Derfor er hele verket båret av en flammende idealisme og derfor fortjener det å bli kjent i alle politisk interesserte krefter — også utenfor det land som det egentlig er skrevet for.

La oss minnes vår dåpsdag!

Hele tiden etter påske står i dåpens tegn. I alle søndagenes messer minner Kirken oss både i Introitus- og Kommuniionsbønnene om den hellige glede vi bør føle fordi vi ved dåpen er blitt «utvalgte» og «hellige». Kirken vil at dåpens store betydning skal innprentes oss som den blev innprentet de første døpte — ti dette sakrament er jo ikke alene den høie dør inn til dens samfund. Den er også menneskets utrustning til dets største oppgave: å føre et kristent liv.

Især kristne foreldre bør holde sin dåpsbevissthet frisk og levende, ti kun da kan de klart erkjenne helligheten i sin gjerning som oppdragere og gi sine barn en sterk og ansvarsbevisst viden om deres kall: å leve livet i og med Gud. De første kristne som jo blev døpt som voksne, måtte gjennomgå en lang forberedelsestid og erfarte derved at dåpen virkelig gjorde dem til «nye skapninger» til «en himmelsk slekt». Men kristne foreldre kan bidra meget til at barna, som får dette hellige sakrament som små og umyndige vesener, senere kan få den samme forståelse av det og føle den samme velsignende kraft av det som de første døpte. Hvorfor ikke opbevare dåpskjerten som et hellig symbol? Fadderne vil sikkert gjerne forære dåpsbarnet dets egen kjerte, som senere kan kaste glans over feiringen av festdagen.

Et opvakt barn kan allerede tre år gammelt være med å feire sin egen dåpsdag. La det om morgenen finne noen blomster på sin plass ved bordet, kan hende en liten gave og det som gir dagen sitt særlige preg: sin dåpskjerte tent på bordet. Ved hjelp av alle disse ytre tegn forstår barnet at det feirer en ny fødselsdag: at det den dag blev født inn i himmelen. Og så kan mor fortelle det som skjedde på denne dag: at synden blev jaget bort og Gud tok bolig i sjelen og at vi skal være ivrige etter å beholde ham der, så vi kan lyse like så klart og rent som vår dåpskjerte. Hvert år bør dåpsdagen feires — kun denne ene dag stråler dåpskjerten om morgenen. Følg barnet til kirke en-

gang i løpet av dagen og gjenta med det det hellige dåpsløfte — og forny det også på navnedagen, hvor det skal høre om den helgen hvis navn det bærer og som skal være dets store forbillede i livet.

En utpreget dåpsbevissthet er en stor skatt — et fundament for oppdragelsen og selvopdragelsen.

Utvidelse ved St. Elisabeth-Hospital, Harstad.

Ifjor tredje påskedag begynte St. Elisabethsøstrene å utvide det gamle sykehus som var blitt altfor trangt i tidens løp. Etter utvidelsen skulde hospitalet kunne motta 40 patienter. Arkitekten på stedet Herr Bjørhode leverte planene. Huset er beregnet til tuberkulose og står under ledelse av stads-lægen Dr. S. Brochmann. Nybygget blev opført av jernbeton, mens det gamle hus var en trebygging. Innredningen er helt moderne og tilfredsstillende alle rimelige krav. Ved utvidelsen blev lagt stor vekt på rummelige ganger, moderne liggehaler, passende røntgenutstyr og operasjonsmateriell. Alt er holdt i lyse, vennlige farver som virker opmuntrende på sinnene. I det hele tatt er det sørget for alle nutidens lettelser, som gjør arbeidet for søstrene mere lettvent og opholdet for patientene behageligere. Desuten har priorinnen, moder Chrispiniana sørget for et pent kapell i huset, som blev innviet av P. Starke, apostolisk prefekt, i slutten av desember ifjor. I marsmåned igår blev huset overtatt av søstrene og tjener nu sitt formål: samfundets og Kirkens beste.

X.

Wilhelm Schwarzott fortsetter sukcessen.

Som det vil erindres reiste den unge pianisten Wilhelm Schwarzott etter sin vellykkede konsert i Oslo til Wien for å fortsette sine studier der. Tross de bevegede tider dernede er det dog lyktes ham å vinne oppmerksomhet, og den 26. april avholdt han en klaveraften i «Historischer Figaro Kammer-Saal», Palais Palffy. Programmet var det samme som ved hans konsert her hjemme, og av de hitsendte anmeldelser ser vi at kritikken har vært ham like enstemmig gunstig som den var i Oslo.

Vi plukker følgende tre ut fra noen av de mest kjente blader:

«*Völkischer Beobachter*» — — alt i alt viste Schwarzott sig som en meget mandig, i sin holdning avgjort nordisk kunstner, som dog også mestrer den romantiske stemning i den tyske klassiske musikk. Selv Debussys poetiske impresjoner fikk under hans hender den for komponisten egne mystiske klangfarve — — —

«*Neuigkeits-Welt-Blatt*»: — — — I Figarosalen hadde vi for kort tid siden anledning til å høre en ung norsk pianist, hvis spill er noe av det beste vi har hørt. Wilhelm Schwarzott er i besiddelse av en blendende klaverteknikk, som han vet å beherske suverent, men som han dog helt underordner verkets musikalske gehalt. Virkningen var henrivende. Publikum jublet og gav den unge nordmann bevis på at hans Wiener-debut var en stor seier.

«*Neues Wiener Journal*»: — alle verker blev gitt med overlegen teknikk og med fortreffelig musikalsk innføring i de mangfoldige stemninger. Man må vente sig meget av denne kunstner.

Når en helgen kåres —

Når et menneske, som engang levet her på jorden som vi lever nu, av paven erklæres for «hellig», er det den største ære som kan bli en dødelig bevis av mennesker. Ti selv om paven utfører denne handling som Kristi stedfortreder og med bistand av den Helligånd, så er det dog allikevél et menneske som Gud benytter til å forherlige en tro tjener, som han for lengst har optatt i de helliges skare om sin trone, også her på jorden og omgi ham med himmelsk lys. I Kirkens sprog kalles en helgenkåring «kanonisasjon», og med dette ord som opprinnelig er gresk (kanon = regel, rettesnor) uttrykkes, hvad helgenkåringen i sig selv betyr: op-tagelse i rekken av de hellige, som av de troende over hele jorden skal æres som Guds særlige venner. Gjør man sig det helt ut klart hvad dette innebærer er det innlysende at i dette tilfelle taler paven som Kirkens ufellbarlige lærer: ex cathedra. Intet er derfor riktigere og verdigere enn at Kirken omgir denne handling, hvor likesom himmel og jord berører hverandre, med den største ytre prakt som står til dens rådighet og at det øieblikk, hvori kanonisasjonens ord uttales av paven, er fylt med dyp mystikk. Under påskefesten i år erklærte paven

tre salige å være hellige og en høi kirkelig dignitær forkynte det på følgende måte: «Motta med åpne hjerter og ydmykt sinn Petri ord, som taler gjennom Pius! Kommende fra de himmelske høider oppfyller et overjordisk lys den øverste hyrdes sjel. De himmelske herskarene gleder sig og den stridende Kirke jubler fordi den i så tunge tider kan fryde sig over så mektige forbedere for Guds trone».

*

Helgenkåringen har sin egen ærverdige historie: I de tre første kristne århundrer, forfølgelsesens tid, æret man ganske visst de hellige, men ingen blev kanonisert. Man æret blodvidnene, som hadde gitt sitt liv for Kristus og troen — man feiret deres årlige minnefest og prestene frembar messen over deres graver. Det skjedde under tilsyn av biskopene og med deres billigelse og de våket også over at den opprinnelig helt lokale forherligelse ikke bredte sig ut over visse grenser. Da forfølgelsene ophørte — omtrent i det 4. århundre — æret de kristne også avdøde, som ikke var blitt martyrer, men hvis vandel hadde vunnet almindelig aktelse og beundring på grunn av deres fromme og opofrende karakter. Her måtte imidlertid biskopene anvende en skjerpet kontroll, ti det er lett å forstå at når det ikke dreiet sig om blodvidner kunde man ikke overlate til folkets avgjørelse hvem som skulde betraktes som hellig og hvem ikke. Der utviklet sig derfor den praksis at biskopene nedsatte et utvalg av tillitsmenn som de overdrog en samvittighetsfull granskning av alle de personer, som man ønsket å ære, av deres livsførsel og hele innstilling. Det stod etterpå til biskopene om de vilde godta vidnesbyrdene og tillate at man betraktet disse mennesker som forbedere hos Gud og anropte om deres hjelp — men denne biskopenes rett var aldri den avgjørende eller gjaldt for annet enn deres eget diocese. Heller ikke kunde de tillegge en Guds tjener predikatet «hellig», kun «salig» — og etterhvert blev selv denne rett innskrenket og til sist ophevet. Siden Alexander III (1159—1181) er både salig- og helgenerklæringene forbeholdt paven. Den første pavelige helgenkåring fant forøvrig sted så tidlig som i 993, da biskop Ulrich av Augsburg blev kanonisert av Johan XV.

I den følgende tid blev det utstedt en rekke forskrifter for helgenkåring. Det som har gyldighet hviler vesentlig på dekreter av pave Urban VIII (1623—44) og er samlet i den kirkelige lovboks kanons 1999—2135. Det her foreskrevne beviser til evidens den forsiktighet og omhu som Kirken går frem med når det gjelder en så betydningsfull sak. Man kan med rette si at de «processer», som føres i Rom når det drier sig om «salig»- og «hellig»-kåring ikke har sin like ellers i verden hvad strenghet og nøiaktighet angår. Hver enkelthet prøves i vedkommendes person og livsførsel, hans skrifter underkastes den strengeste kritikk, og i processens forløp er det enda foreskrevet at en dertil beskikket dignitær skal fremsette alle mulige innvendinger og vanskeligheter så at «postulator»en — den som er sakfører for den vordende «salige» eller «hellige»

kan få anledning til å prøve om alle hans argumenter og undersøkelser holder stikk. I det almindelige folkesprog har «anklageren» fått den drastiske betegnelse «advocatus diaboli», mens han i virkeligheten er det motsatte.

Alle katolikker vet forøvrig at der pleier å gå en «salig»-erklæring forut for en helgenkåring. Denne vil si at det tillates på bestemte steder og innenfor bestemte religiøse samfund og klostre å anrope om vedkommendes forbønn, men ikke i almindelighet i hele Kirken. Men også salig-kåringen er en følge av en streng process og det kan gå årtier før saken er så gjennomgransket at det kan treffes en avgjørelse. En sjelden gang kan det hende at der ikke føres slike processer, men at paven godkjenner en gjennom lengre tid foregått æren av en Guds tjener, hvis martyrium eller forbilledlige liv og de mirakler som er skjedd på hans forbønn bekrefter det ry for hellighet, han gjennom lange tider har hatt. En sådan undtagelse skjedde i 1931 da den salige Albertus Magnus blev kanonisert av vår nuværende pave.

Men dette er i allerhøieste grad sjeldent. Reglen krever at det første skritt til en saligerklæring av en Guds tjener skal med pavens tillatelse foretas av biskopen over det diocese hvori han er død. Først når visse prinsipielle betingelser er opfylt — således dokumentert at den pågjeldende ikke har vært gjenstand for offentlig kultus — nedsetter biskopen en domstol som avhører vidner og innsamler alt materiale. Undersøkelsen er særlig inngående på to punkter: livsførselen og miraklene og hvis det dreier sig om en martyr, årsakene til og omstendighetene ved martyriet. Det må bevises at alle dyder er blitt utøvet på fullkommen måte. En eneste påviselig mangelfullhet kan ha hele processens innstilling til følge, selv om det ellers er nok så mange og store fortrin tilstede. Dessuten må Gud ha stadfestet det fullkomne liv med undere — men det kommer ikke i betraktning de undere som er utført i levende live, kun de som er skjedd etter hans død — og det må dreie sig om sanne og ekte mirakler, som kan bevises ved lægeerklæringer og inngående undersøkelser. Nædesbevisninger — de være sig nok så påfallende som f. eks. helbredelsen av en svær sykdom — men som også kan være en følge av naturlige midler regnes ikke som under. To undergjæringer fordres — dog ser Kirken ofte bort fra disse når det dreier sig om en martyr. Den ser i den av kjærlighet til Gud og i forsvar for troen litte død et tilstrekkelig bevis på hellighet.

Når processen fra biskopens hånd er ført frem til dette punkt oversendes alle aktstykkene til rituskongregasjonen i Rom. De prøves her av en spesiell i denne anledning nedsatt dommerkommissjon — postulatoren offentliggjør et memorandum over alle vidneutsagnene og de andre beviser — generalprokuratoren fremsetter sine innvendinger for at de kan bli prøvet. Etterpå blir hele materialet prøvet i et møte under forsete av rituskongrega-

sjonens prefekt og ofte i pavens nærvær, og er den fullkomne utvisning av alle dyder tilstrekkelig klarlagt utstedes et pavelig dekret som tildeler Guds tjener predikatet «ærverdige». Så prøves på samme måte underne og vidnesbyrdene om dem, og når disse er bekreftet blir salig-erklæringen med stor høitidelighet oplest i Peterskirken — dog ikke av paven selv.

For at der nu skal innledes en ny process med kanonisasjon som mål, må det bevises at der er skjedd to nye undere ved den saliges forbønn. Disse prøves atter først av biskopen og går derfra til rituskongregasjonen, hvor paven da efter undersøkelsens avslutning personlig erklærer at kanonisasjonen kan skje og fastsetter dagen for den.

Det kan hende at mange vil finne ordet «process» temmelig besynderlig i forbindelse med en helgenkåring. Men det dekker jo kun alle de forsiktighetsregler, man følger for at en kanonisasjon kan fremtre som en selvfølgelig og uomtvistelig sak, verdig sin betydningsfullhet og ophøiede karakter. Den danner den beste garanti for at de som vi kristne kan anrope om deres forbønn, virkelig er Guds venner — altså utvalgte medlemmer av hans samfund.

St. Olavs Forbunds landsmøte.

I tilknytning til programmet som blev gjengitt i siste nummer av «St. Olav» skal man få opplyse:

1) Til festmøtet 1. Pinsedag kl. 20, hvortil alle delegerte er innbudte gjester, er det adgang for alle katolikker. *Entre kr. 1,00.* Dette festmøte blir Oslo-mønighetenes mottagelse for de tilreisende trosfeller. Det er derfor ønskelig at Oslos katolikker møter tallrikt frem.

2) Til festmiddagen på Ekebergrestauranten 2. Pinsedag kl. 3, hvor de delegerte er innbudte gjester, er det adgang for alle andre som ønsker å delta. Disse anmodes om snarest mulig å anmelde sin deltagelse og å innsende kr. 10,— til herr sekretær H. Barra, Dronningens gate 20, Oslo.

3) Opfordringen til å melde fra at man er villig til å motta en eller flere delegerte som gjester under landsmøtet, er ennå ikke blitt etterkommet i tilstrekkelig utstrekning. Man mangler derfor losji for en del tilreisende. Man anmodes nu om snarest mulig å gi beskjed enten til mgr. *Irgens* (tlf. 14161) eller til sekretær *Barra* (tlf. 24426).

Vår Feriekoloni.

Sommerferien er ikke langt borte, og de fleste av oss har vel så smått begynt å legge sine planer.

St. Vincensforeningen i Oslo vil også gjerne nu ordne med sommerferie for de små som så høilig trenger til å komme ut av byen og få et styrkende

landophold. Men på grunn av prisstigningen spør man ikke uten engstelse: Vil vi i år klare å få med alle våre små venner? Eller blir vi nødt til å skuffe noen av dem denne gang?

Når sommerplanene nu drøftes og fastsettes, — glem da ikke «å elske din neste som dig selv»!

Hvis alle som kan hjelpe, gjør det og gjør det snart, vil det bli bare glede hos alle små som nu lenges etter å få komme ut til Sylling. De lever nu i håpet — la oss ikke skuffe dem!

H. J. I.

P.S. Bidrag kan sendes til sogneprestene, til St. Olavs ekspedisjon og til St. Vincensforeningens president, herr I. Ruyter, Ensjøveien 1, Oslo.

Vær med!

N. K. K. F. med tilsluttede ledd har felleskommunion i alle menigheter søndag 22. mai for å ta del i forberedelsen av den Internasjonale Eukaristiske kongress i Budapest. Ifølge den katolske Kvinneunions direktiver skal denne forberedelse særlig fortone sig som en bots- og soneaksjon for alle angrep som i vår tid rettes mot Kirken. Ennvidere må alle katolske kvinner ved et inderlig fellesskap i bønn tilstrebe at denne verdenskongress ikke alene blir en rekke festdager, men fremfor alt en kilde til åndelig fornyelse for hele verden.

Bibelen i alle katolske hjem.

Fra en ungdomsfest i Bergen	kr. 10,00
St. Monicalaget, Stabekk	» 5,00
Tidligere innkommet	» 2468,10

Ialt kr 2483,10

Herhjemme.

Oslo. — 17-maifesten hadde dessverre ikke samlet så mange deltagere som St. Olav og St. Halvards lokalforeningers energiske styrers store forarbeid hadde fortjent. — Etter at sognepresten hadde bedt bordbønnen, bød formannen for St. Olavsforeningen, hr. Erling Bruce vel kommen, og snart etter fikk aftenens festtaler, lærer Øivind Olafsen, ordet og tolket i friske og rammende tanker de følelser som bør besjele oss alle på nasjonens store frihetsdag. Når vi ser hvordan det står til i Europa i øieblikket, hvor all frihet krenkes, forstår vi at 17. mai ikke alene er en minnefest for det som er skjedd — den er langt mer en vekker for vår ansvarsbevissthet overfor fremtiden, idet den holder vår erindring om hvad demo-

kratisk frihet vil si, våken og danner milepelene i vårt liv: til neste 17. mai skal alt være ført ennu et stykke fremover! Formannens takk for den inspirerende tale vant megen tilslutning. Han utbragte derefter en skål for våre prester, som mgr. Irgens besvarte, idet han nyttet høvet til å takke styrene — «prestenes beste medarbeidere» — for alt opofrende arbeid, også nu med denne fest. Lengre ut på kvelden var det kunstnerisk underholdning ved fru Else Tangstad hvis dramatiske nerve aldri fornekter sig, men gjør selv oplesning til små gjengivelser av velavbalansert skjønnhet. Med sang og dans fortsatte festen i hyggelig stemning.

— og derute.

København. Den katolske speiderpiketropp «Jeanne d'Arc» har deltatt i St. Jørgensdagens store fellesparade under ledelse av sin nye norskfødte troppsfører, kammerherreinne Else Garth-Grüner, f. Paus. I et intervju, som «Katolsk Ungdom» har hatt med fruene fremhever hun betydningen av særlige katolske speideravdelinger, ikke minst av hensyn til søndagsmessen. Dessuten overveier man å innføre som betingelse for 1. grads-prøven at katolske speiderpiker skal kunne messesvarene. Der legges forøvrig vekt på å utvikle aktiviteten — speiderpikene skal «kunne selv», påta sig ansvaret for et arbeid og gjennomføre det alene.

Den danske biskops bror død. Biskop Brems har hatt den sorg å miste sin bror, pastor Adolf Brems som etter mange års lidelse er avgått ved døden i Veile, hvor han forøvrig begynte sin virksomhet i Danmark. Han var belgier av fødsel, tilhørte premonstratenserordenen, og kom i 1910 til Danmark, 28 år gammel, hvor han arbeidet forskjellige steder og særlig som hospitalsprest gjorde en stor og opofrende innsats. R. I. P.

Tibet og kristendommen. I Tibet, Dalai Lamas land, er man nu i stor forlegenhet på grunn av det der rådende teokratiske system. For noen år siden døde den siste Dalai Lama som jo er både det politiske og religiøse overhode for den tibetanske buddisme. Hans nærmeste underordnede, Tashi Lama, påhviler det å skulle finne det barn som ifølge den buddistiske lære om sjelevandring bærer alle kjennetegn på at den avdøde Dalai Lamas ånd har tatt bolig i det. Nu befant Tashi Lama sig ved Dalai Lamas død på reise i Kina og meddelte senere at han der hadde funnet det barn som den avdødes sjel var gått over i. Men de andre Lamas har ikke villet anerkjenne dette som riktig, og senere er Tashi Lama også død og nu er der ingen som har rett til å utpeke den nye Dalai Lama. — Redemptonistpater Drehman har nu opkastet det spørsmål om ikke denne usedvanlige situasjon gir kristendommen en mulighet for endelig å kunne gjøre et fremstøt i dette land — et av de meget få i verden som inntil nu har vært hermetisk lukket ved lovbud for evangeliet.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri.

(Inneh. Alf & Johs. Grønli).